అశుద్ధ భారత్

భాషా సింగ్

కనపడ(నివ్వ)నిది భారతదేశం

పాకీ పనివారి వాస్తవ స్థితిగతులు

భాషా సింగ్

తెలుగు అనువాదం :

సజయ

హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్టు

ధర	:	రూ. 100/-
మొదటి ముద్రణ	:	మే 2016
వెనుక అట్ట మీద బొమ్మ	:	
ప్రతులకు, వివరాలకు	:	హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్, ప్లాట్ నెం. 85, బాలాజీ నగర్, గుడిమల్కాపూర్, హైదరాబాద్ - 500 006. ఫోన్ : 23521849 www.hyderabadbooktrust.blogspot.com

---

ముద్రణ	:	అనుపమ ప్రింటర్స్, గ్రీన్ వ్యూ, 126 శాంతినగర్, హైదరాబాద్ - 28 ఫోన్ : 23391364, 23304194 Email: anupamaprinters@yahoo.co.in

విషయసూచిక

ముందుమాట -బెజవాడ విల్సన్ v

పరిచయ వాక్యాలు -కాథరినా డె అల్బ్యుకెర్క్యూ x

కృతజ్ఞతలు xii

ప్రారంభం -నేను పాకీ జర్నలిస్టుని ఎలా అయ్యాను xiii

మొదటి భాగం

కనిపించని భారతదేశం

కశ్మీర్ : మా దుస్థితి గురించి పట్టించుకోవటానికి ప్రభుత్వానికి అసలు సమయమే వుండదు. దాని ప్రాధాన్యతల ముందు మా సమస్య ఒక విషయంగా కూడా అనిపించదు' 1

ఢిల్లీ : 'మేము మా కుల గుర్తింపును ఎంతగా వదిలించుకోవాలనుకుంటున్నామో, అది మరింతగా కమ్ముకుంటోంది' 23

బీహార్ : 'ఏదో ఒక మత్తుమందు ప్రభావం వుంటే గానీ ఈ మురికి పని చేయలేరు' 33

పశ్చిమ బెంగాల్ : 'ఎక్కువ డబ్బులిస్తే మీరు ఈ పని చేస్తారా?' 44

హర్యానా : 'సంవత్సరం క్రితమే నేను ఈ పనిని వదిలేశాను, కానీ ఆ కంపు మాత్రం నన్నొదిలి పోలేదు' 56

ఉత్తరప్రదేశ్ : 'తప్పంతా ప్రభుత్వానిదే. ఒకపక్క మురుక్కాలువలూ (సివర్స్) ఏర్పాటు చేయదు. ఇంకోపక్క మాకు ఏవిధమైన పునరావాసం కల్పించదు' 67

గుజరాత్ : 'అరవయ్యేళ్ళ స్వాతంత్ర్యం తర్వాత కూడా పాఠశాలల్లో పాకీదొడ్లు కడగమని ఇంకా మమ్మల్ని అంటూనే వున్నారు' 75

రాజస్థాన్ : 'నీకు పాకీపని చేయాలని లేకపోతే, మరి ఈ ఇంట్లో నువ్వెందుకుంటున్నట్లు?' 91

మధ్యప్రదేశ్ : 'వివక్ష ప్రతిచోటా వుంది. మదర్సాలలో, మసీదుల్లో, చివరకు మా స్మశానాలు కూడా వేరుగా వుంటాయి' 101

ఆంధ్రప్రదేశ్ : 'వారంతా నాకు బాగా తెలుసు, అందుకే
నా అంటరానితనాన్నే ఆయుధంగా మలుచుకుని వారికి సవాలు విసిరాను' 119

కర్నాటక : 'నరకం కూడా దీనికన్నా ఘోరంగా వుండి వుండదు.
నేను బతుకుతున్నందుకు సిగ్గుపడుతున్నాను' 132

తమిళనాడు : పాకీగుంటల్లో హత్యలు! అసలు నేరస్థులు ఎవరు?

రెండో భాగం

అధికారం తలుపుల్ని తట్టడం గడప వరకూ వచ్చిన పాదాలు 157

భారతీయ రైల్వేలూ పాకీపని రైలుకట్టల మీద మురికి
పియ్యిపెంటలు, మురికి హృదయాలు 165

ప్రభుత్వం చెప్పే అసత్యాలను బహిర్గతం చేయడం 176

పేరులో ఏముంది! 185

జతపరిచినవి

పాకీపనికి ఇచ్చే నిర్వచనం 194

కనిపించని పాకీవాళ్ళను గుర్తించటం 195

పాకీపనిపై చారిత్రిక దృక్పథం 196

ఎత్తుడుదొడ్లు (డ్రై లెట్రిన్లు) 197

2013, అశుభ్రమైన వృత్తుల్లో వున్న మొత్తం వ్యక్తుల సంఖ్య 201

భారతదేశంలో పాకీ సమూహంతో కలిసి పనిచేస్తున్న వ్యక్తులు, సంస్థలు

తెలంగాణ : పియ్యిపెంటల నరకంలో పడేసి చంపేయాలనే కుట్ర 203

ఉపయుక్త గ్రంథాలు

ముందుమాట

మరుగున వున్నవారిని వెలికితీసే ప్రయత్నం

పాకీపని విధానం గురించి చర్చించిన ఎన్నో పుస్తకాలను నేను చూశాను, చదివాను కూడా. అది ఒక అమానవీయమైన విధానం కావటంతో చాలామంది అందులోని క్రూరత్వం గురించి రాయటానికే ఎక్కువ ఆసక్తి చూపించారు. అలాంటి అనేక పుస్తకాలలో దృష్టంతా కూడా ఎత్తుడుదొడ్ల (డ్రై లెట్రిన్లు)ను ఏవిధంగా ఆధునీకరించడం అనే దానిపైనే కేంద్రీకృతమై వుండేది. 'అన్‌సీన్: ది ట్రూత్ అబౌట్ ఇండియాస్ మాన్యువల్ స్కావెంజింగ్' మాత్రం మిగతా అన్ని పుస్తకాల కంటే కూడా ఎంతో విభిన్నమైంది. ఎందుకంటే – ఈ పుస్తకం ముఖ్యంగా పాకీపని విధానంలో వున్న మనుషుల గురించి చర్చిస్తుంది. తరాల తరబడి ఈ అమానవీయమైన విధానానికి బలైన పాకీ సమూహానికి చెందిన వారి గురించి మాట్లాడుతుంది. ఈ పుస్తకం మా జీవితాలను, పోరాటాలను ఎత్తి చూపింది. అలాగే మా జీవితాల్లోని రెండు ముఖ్యమైన అంశాలను ఈ పుస్తకం బలంగా ముందుకు తెచ్చింది. మొదటిది: మా జీవితాలను, ఆలోచనలను ఈ కులపరమైన విధానం ఎంత బలంగా నియంత్రించగలదో కళ్ళకు కట్టించింది. రెండు: ఈ పని నుంచి మేము విముక్తమవ్వాలని ఎంత బలంగా కోరుకుంటున్నామనే ఆకాంక్షను వెలికితీసింది. మరీ ముఖ్యంగా మా సమూహంలోని ఆడవాళ్ళు ఈ నరకం నుంచి బయటపడాలని ఎంతగా కోరుకుంటున్నారో, తమ చేతులతో ఎత్తుడుదొడ్లను కూలగొట్టడానికి ఏ విధంగా ముందుకువచ్చారో, పియ్యిపెంటలతో నిరంతరం నిండే బుట్టలను ఎలా తగులబెట్టారో, ఈ క్రమంలో వారి జీవిత సహచరులైన మగవాళ్ళు కూడా ఏరీతిగా వారికి సహాయపడ్డారో ఈ పుస్తకం విస్పష్టంగా వెలుగులోకి తీసుకువచ్చింది.

నేటికీ కొనసాగుతున్న పాకీపని విధానం ఈ సమూహంలోని మనుషులను ఏ విధంగా ధ్వంసంచేసిందో, ఒక తీవ్రమైన జీవన అభద్రతకు ఎంతలా గురిచేసిందో మనమెవ్వరమూ గుర్తించను కూడా గుర్తించలేకపోతున్నామని 'అన్‌సీన్' పుస్తకం స్పష్టంగా చెప్పింది. తోటి మనుషుల పియ్యిపెంటలను తమ చేతులతో ప్రతిరోజూ ఎత్తవలసి రావటం అనే అసహ్యకరమైన విధానం ఒక ఫ్యూడల్ అణిచివేతకు చిహ్నం. ఈ క్రమంలోనే అత్తలు కొత్త కోడళ్ళకు మొదటి బహుమతిగా తమ భాగంలోని కొంత 'జజ్‌మని' ని అప్పగిస్తారు. దీనర్థం ఏమిటంటే తాము శుభ్రంచేసే ఎత్తుడుదొడ్లలో కొన్నిటిని తమ కోడళ్ళకు వారసత్వంగా అందజేయటం అన్నమాట! ఈ పరంపరలో భాగంగా తమ కోడళ్ళకు పాకీబుట్టను, చీపురును ప్రథమ కానుకగా ఇవ్వటాన్ని చాలా గర్వంగా భావిస్తారు అత్తలు. ఇలాంటి ఎన్నో సంఘటనలను నేను కళ్ళారా చూశాను. ఒక సాధారణ కుటుంబంలో అత్తలు ఏ విధంగా అయితే కొత్తగా వచ్చిన కోడళ్ళకు బాధ్యతలను అప్పగిస్తారో

ఇది కూడా అలాంటిదే. పాకీ పని చేసే కుటుంబాలలో ఈ అణిచివేత ఒక తరం నుంచి ఇంకో తరానికి సంక్రమిస్తూ మొత్తం సమూహాన్నే బాధితులుగా మారుస్తుంది. పితృస్వామ్య కులపీడన కావాలనే వారిని ఈ ఊబిలోకి తోసిందనే వాస్తవం వీళ్ళకు తెలిసే అవకాశం లేదు. ఇలాంటి ఎన్నో మరుగునపడిన అంశాలను ఈ పుస్తకం బహిర్గతం చేసి విస్పష్టంగా చర్చించింది.

నేను నా జనం దగ్గరికి వెళ్ళి వాళ్ళు ఏం పని చేస్తున్నారని అడిగితే వచ్చే సమాధానం ఏమిటో తెలుసా? 'మా పని మేం చేస్తున్నాం' అనే. మళ్ళీ అదే ప్రశ్న వేస్తే వారి నుంచి వచ్చే తిరుగు సమాధానం 'నీకు తెలీదా మేం ఏం చేస్తున్నామో? మేము పాకీపని చేస్తామని నీకు తెలుసు కదా!' అంటారు. మొత్తం సమూహమంతా కూడా ఇతరుల పియ్యిపెంటలను ఎత్తటమే తమ పని అని ఎలా అంగీకరించగలిగారని నాలో ఆలోచన రేకెత్తింది. ఈ ఆలోచనే ఎంతో బాధాకరమైంది. తరాలతరబడి తమమీద జరుగుతున్న అణిచివేతను కనీసం ప్రశ్నించను కూడా ప్రశ్నించకుండా ఈ ప్రజలు దానికి తలొగ్గి పనిచేయడమనేదే ఒక పెద్ద కుట్రలో భాగం. ఈ కుట్రకు ప్రాణంపోసింది కులవ్యవస్థ. అది పాకీవాళ్ళను నిరంతరం అణిచివేతలో వుంచుతుంది. 'పాకీ సమూహం తలరాత అలావుంది, ఈ పియ్యిపెంటలను ఎత్తిపోసే బాధ్యత వారిదే అని మిగిలిన సమాజం అంతా భావిస్తే, పాకీ సమూహమేమో ఇతరుల పియ్యిపెంటను ఎత్తివేయటం తమ బాధ్యత అని భావిస్తారు!' సంక్లిష్టమైన ఈ పరిస్థితిని ఏ విధంగా అర్థం చేసుకుంటాం? ఈ చిక్కుముడిని ఎవరు విప్పగలుగుతారు? ఎవరు దీన్ని బద్ధలుకొడతారు? ఈ బాధ్యత వేరేవాళ్ళదని పాకీసమూహం భావిస్తే, కాదు ఈ బాధ్యత పాకీ సమూహానిదే అని సమాజమూ, ప్రభుత్వము భావిస్తున్నాయి. మేము ఏమను కుంటున్నామంటే రెండువైపుల నుంచి ఆ ప్రయత్నం జరగాల్సిన అవసరం వుందని! ఇక్కడే భాషాసింగ్ పుస్తకం మొదలవుతుంది. ఈ కుట్రను ఛేదించే క్రమంలో నిరంతరం నా ప్రజలు ఈ దుర్మార్గమైన వాస్తవాన్ని ఏ విధంగా సహించుకుంటూ వస్తున్నారో 'అన్‌సీన్' విపులంగా అర్థం చేయిస్తుంది.

అమానవీయమైన, చట్టవిరుద్ధమైన ఈ పనిని అంతమొందించటానికి అట్టడుగుస్థాయి నుంచి మొదలైన మా చైతన్యాన్ని ఈ వ్యవస్థ గుర్తించనప్పటికీ, విముక్తి కోసం సాగుతున్న మా పోరాటాన్ని విస్మరించటం మాత్రం అసాధ్యం. ఎన్నో తరాలపాటు మేము ఇళ్ళ వెనుకవైపు నుంచి మాత్రమే వెళ్ళి పియ్యిపెంటలను ఎత్తి, పాకీదొడ్లను శుభ్రం చేశాం. ముఖద్వారం నుంచి ప్రవేశం మాకు నిషిద్ధం. మమ్మల్ని ఎంతో కాలంపాటు అలా వుంచేసిన ఆ కనిపించని గోడల్ని గుర్తించి బద్ధలు కొడుతున్నాం. మాకు సానుభూతి అవసరం లేదు. ఆత్మగౌరవం, స్వావలంబన కోసం మా పోరాటం కొనసాగుతుంది. మా ఈ పోరాటానికి సహకరించాల్సింది పోయి ప్రభుత్వం, న్యాయవ్యవస్థ, సమాజం అందరూ కూడా మా దారిలో ఎన్నో అవరోధాలు సృష్టిస్తున్నారు. పాకీపని విధానాన్ని సంపూర్ణంగా

నిర్మూలిస్తామని చెప్పిన ప్రభుత్వాలు ఈ రోజుకి కూడా తాము పెట్టిన కాలపరిమితుల్ని తామే ఉల్లంఘిస్తున్నాయి. గత ఇరవై సంవత్సరాలుగా కనీసం తొమ్మిదిసార్లు ఈ విధంగా జరిగింది. కానీ, కామన్‌వెల్త్ క్రీడల కోసం పెట్టిన గడువుని అవి ఆ విధంగా ఉల్లంఘించ గలుగుతాయా? ఢిల్లీ మెట్రోప్రాజెక్టుని అలా సంవత్సరాల తరబడి వాయిదా వెయ్యగలరా? కామన్‌వెల్త్ క్రీడలప్పుడు చోటుచేసుకున్న అవినీతి వల్ల ఏర్పాట్లలో రోజుల తరబడి జాప్యం జరిగినప్పటికీ, అనుకున్న సమయానికే ఆ పోటీలను నిర్వహించారు. అలాంటి వాటికి ఏ విధమైన అడ్డంకులూ లేవు. జరిగిన లోపాల కారణంగా తాము పోటీలను నిర్వహించలేమని ప్రభుత్వం ఎక్కడా ప్రకటించలేదు కూడా. మరి పాకీపనిని అంతమొందించటానికి సంవత్సరాల తరబడి వాయిదాలు వేసుకుంటూ ఎందుకు వెళ్తున్నారు?

1993లో పాకీ పనిని నిషేధిస్తూ చట్టం వచ్చింది. మరి, ఈ ఇరవై రెండేళ్ళలో 625 మంది జిల్లా కలెక్టర్లలో ఒక్కరంటే ఒక్కరు కూడా చట్టాన్ని ఉల్లంఘించిన వారి మీద కేసు నమోదు చేయలేదు. ఈ రెండున్నర దశాబ్దాలలో సఫాయి కర్మచారి ఆయోగ్ నివేదికను పార్లమెంటులో ఎందుకని ప్రవేశపెట్టలేదు? ప్రస్తుతం వున్న 750 మంది లోక్‌సభ సభ్యులు, అంతకు ముందు పనిచేసిన వందలాది మంది సభ్యులుకానీ ఈ విషయమై తమ సహానుభూతిని వ్యక్తంచేస్తూ నిరంతరం ఒక వత్తిడిని లోక్‌సభలో ఎందుకు తీసుకురాలేక పోయారు? ఈ అనాగరికమైన విధానానికి నిర్ణీత కాలవ్యవధిలో చరమగీతం పాడాలని ఒక్కరంటే ఒక్కరు కూడా ఎందుకని నినదించలేకపోయారు? దీనిమీద చర్య తీసుకోవాలని ప్రభుత్వంపై ఎందుకని వత్తిడి పెట్టలేక పోయారు?

1993 లో చట్టంవస్తే ఆ తర్వాత పదేళ్ళనుంచీ ఈ అమానవీయ విధానాన్ని అంతంచేయమని, ఎత్తుడు దొడ్లను కూల్చమని అడుగుతూ ఇప్పటికీ మేము అధికారుల తలుపులు తడుతూనే వున్నాం. ఈ విధంగా అనేక సంవత్సరాలు గడిచిన తర్వాత 'ఏ చట్టమూ కూడా తనంతట తాను పనిచేయదు. దాన్ని ముందుకు తోయటానికి ప్రజాబలం ఎంతో అవసరం' అన్న డా. బి.ఆర్.అంబేద్కర్ చెప్పిన మాటలు మా గ్రహింపుకి వచ్చాయి. మేమంతా సమష్టిగా 2003లో సుప్రీంకోర్టు తలుపుల్ని తట్టాం. కానీ కోర్టు మాకు న్యాయం అందించాల్సింది పోయి, మా భారాన్ని మరింత పెంచింది. ముందుగా అబద్ధపు అఫిడవిట్లను సమర్పిస్తున్న అధికారులను శిక్షించకపోగా కేంద్ర-రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చెప్తున్న అసత్యాలను నిరూపించాల్సిన బాధ్యతను కూడా మా మీదే మోపింది. దశాబ్దం పాటు సాగిన విచారణ తర్వాత మాకు న్యాయం చేయటానికి తనకు సమయం లేదని కోర్టు తేల్చి చెప్పింది. ఈ విధంగా సమాజంలో అత్యంత నిర్లక్ష్యానికి గురైన బలహీనవర్గాలకు సాయంచేయటానికి న్యాయవ్యవస్థ పూనుకోవడానికి న్యాయమూర్తులు ఎందుకని అంగీకరించం లేదు...?

ఈ సమూహం ఎదుర్కొంటున్న కష్టాల గురించి సమాజానికి కనీసమైన అవగాహన లేదు. 'ఈ పాకీపని ఏమిటసలు? ఎక్కడుంది?' అని ఈ రోజుకి కూడా చాలామంది

నన్నడుగుతుంటారు. ప్రతిరోజూ సఫాయి పని వాళ్ళు శుభ్రంచేయటం, పియ్యిపెంటలను ఎత్తిపోయటం వారు చూస్తూనే వుంటారు. ఆ పని చేస్తున్నవాళ్ళు కనిపించగానే ముక్కు మూసుకుని, పక్కకు తిరిగి దూరంగా నడుచుకుంటూ వెళ్ళిపోతారు. ఒక సమూహం తరాల తరబడి ఈ భారాన్ని ఎందుకు మోయాల్సివస్తోందని, వారు ఊపిరి కూడా స్వేచ్ఛగా ఎందుకు తీసుకోలేక పోతున్నారని వీళ్ళు కనీసం ఆలోచించడం గానీ, ప్రశ్నించుకోవటం గానీ చేసివుండరు. ఈ ప్రశ్న వారినెందుకు ఇబ్బంది పెట్టడం లేదు?

అన్నిటికన్నా ఆశ్చర్యకరమైన విషయమేమిటంటే మిగిలిన దళిత సమూహాల్లో ఈ అంశం పట్ల కనీసమైన సహానుభూతి, సున్నితత్వం లేకపోవటం. పాకీ పనివాళ్ళు దళిత సమూహానికే చెందినప్పటికీ దళిత ఉద్యమాలు ఎప్పుడూ పాకీపని వాళ్ళ విముక్తి కోసం ముందుండి పోరాడలేదు. ఎందుకని? సమాధానం ఒక్కటే ! అదేమిటంటే పితృస్వామ్య కులస్వభావ ఆలోచనా ధోరణులు. విషయాలను కులస్వభావంతో కూడిన ఆలోచనా ధోరణితో చూసినప్పుడు మనకు ఏ సమస్యా అనిపించదు. ఈ పుస్తకంలో భాషాసింగ్ వాటి ముసుగు తీయటానికి ప్రయత్నించారు. పొరలు పొరలుగా ఉండి పైకి కనిపించని అనేక విషయాలు ఈ పాకీపని కొనసాగే క్రమంలో ఎలా దాగివున్నాయో ఈ పుస్తకం బహిర్గతం చేసింది.

ఈ పుస్తకం పేరే దీనికి ఒక నిదర్శనం. ఈ దేశంలో మరుగునపడిపోయి కనిపించకుండా వున్న ఒక సమూహపు ప్రజల గురించి మనం మాట్లాడుతున్నాం. అయితే, ఇతర ప్రజలు ఈ పాకీ పనివాళ్ళను చూడటం లేదా అంటే, కళ్ళతో చూస్తూనే వున్నారు. కానీ వాళ్ళ ఉనికిని గుర్తించాలనుకోవటం లేదు. మతం, కులం, అధికార యంత్రాంగం, ప్రణాళికలు, రాజకీయాలు ప్రతిచోటా వాళ్ళ ఉనికిని నిర్లక్ష్యంచేయటం వెనుక ఒక కుట్ర దాగివుంది. అందుకే భాషాసింగ్ లాంటి వాళ్ళు కనిపించని భారతదేశమనే ఈ చేదువాస్తవాన్ని వెలికితీయటానికి చేసే ప్రయత్నాలకు ఈ వ్యవస్థ తనదైన వ్యతిరేకతతోనే ప్రతిస్పందిస్తుంది. ఈ విషయాలపై సున్నితంగా స్పందించి పనిచేసే వాళ్ళు, ఈ ప్రజల విముక్తి గురించి ఆందోళన చెందేవాళ్ళని కూడా ఈ వర్గానికి, ఈ కులానికి చెందిన వారిగానే తలచి అదే ముద్ర వేస్తారు. ఎవరైనా ఒకరు ఒక అంటరాని వ్యక్తి దగ్గరికి వెళ్తే వారిని కూడా అంటరాని వ్యక్తిగానే పరిగణిస్తారు. ఇదీ కులవ్యవస్థకున్న క్రూరమైన అనాగరిక స్వభావం. ఇలాంటి జర్నలిస్టులను ఎగతాళిచేయటం, వాళ్ళ పనిని, రాతలను తక్కువచేసి చూడటం, వాళ్ళని 'పాకీ జర్నలిస్టులుగా' ముద్రవేయటం – ఇదంతా కూడా ఆ క్రూరమైన స్వభావం వల్లే జరుగుతుంది. ఈ క్రమంలో భాషాసింగ్ ఎంత ఒత్తిడికి గురయ్యారో, వృత్తిపరమైన ఎన్నో సవాళ్ళను ఎలా ఎదుర్కోవాల్సి వచ్చిందో నాకు బాగా తెలుసు. అయినప్పటికీ ఆమె పాకీపనిని నిర్మూలించడం కోసం సాగుతున్న ఉద్యమంతోనే కలిసి నిలబడింది. కేవలం ఈ దృఢసంకల్పంతోనే ఆమె ఈ అంశం మీద ఎన్నెన్నో విభిన్న కోణాలను ఆవిష్కరిస్తూ ఈ పుస్తకాన్ని పూర్తిచేయగలిగారు.

పుస్తకం రాసే క్రమంలో భాషాసింగ్ పాకీపని నిర్మూలనా ఉద్యమంలో భాగమైపోయారు. శ్రమ అనుకోకుండా ఆమె చేసిన ప్రయత్నాల వల్లనే సఫాయి కర్మచారి ఆందోళన ఉత్తర భారతదేశంలో తన పోరాటాన్ని విస్తరించగలిగింది. ఇంతకాలం మరుగునపడిపోయిన ఎన్నో అంశాలను ఈ పుస్తకం బహిర్గతం చేసినందుకు నేను చాలా సంతోషపడుతున్నాను. ఇది ఇంగీషులో రావటం వల్ల విధాన నిర్ణేతలను, వాటిని అమలు పరిచేవారిని ప్రభావితం చేయగలుగుతుందని, ఈ సమూహపు జనుల ఆకాంక్షలకు అనుగుణంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవటంలో ఉపయోగపడుతుందని భావిస్తున్నాను. అలాగే అత్యధికులకు ఈ పుస్తకం చేరుతుందని, ఈ అమానవీయ విధానం పట్ల వారిలో చైతన్యం కలిగిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. అంతకంటే మించి ఈ ప్రజల ఆకాంక్షలను ఒకచోట కూర్చి పాకీపనికి వ్యతిరేకంగా మరిన్ని ఉద్యమాలకు ప్రేరణకావాలని, ఒక మంచి మార్పుకు ఇదొక పనిముట్టుగా మారాలని కోరుకుంటున్నాను. ఒక అసాధారణ అఖిల భారతాన్ని ఆవిష్కరించటంలో మార్గదర్శిగా ఈ పుస్తకం వుంటుందని నమ్ముతున్నాను, సంపూర్తిగా విశ్వసిస్తున్నాను.

ఆగస్టు 2013

బెజవాడ విల్సన్
సఫాయి కర్మచారి ఆందోళన్

పరిచయ వాక్యాలు

నిశ్శబ్దాన్ని బద్ధలుకొట్టిన అతిముఖ్యమైన ఈ 'అన్‌సీన్' పుస్తకాన్ని పరిచయం చేసే అవకాశం కలిగినందుకు నేను సంతోషపడుతున్నాను. గౌరవంగా భావిస్తున్నాను. అణగారిన వర్గంగా సమాజంలో దూరానికి నెట్టివేయబడటమే కాక, పాకీ పనివాళ్ళు అనే సమూహంగా ముద్రవేయబడిన వారి అనుభవాలు, వారి దుస్థితి గురించి ఆలోచించటం అనేక సంవత్సరాలుగా నా వృత్తిలో ఒక భాగంగా వుంది.

ఈ తరహా ముద్రవేయబడిన పాకీవాళ్ళు ఒక ప్రతికూలమైన నిశ్శబ్దంతో వుంటారు. దీనితో ఈ సమూహంమీద వెలివేత అమలవుతూ వారి అవసరాలనేవి సమాజంలో కనిపించకుండా పోతాయి. కాలక్రమంలో ఈ ముద్రలు వారి లోలోపలికి జీర్ణమైపోగా, గడ్డకట్టిన నిశ్శబ్దం మరింత విస్తృతమవుతూ తమ సమస్యలను వెలికి తీసుకురాలేని నిస్సహాయత ఏర్పడటం ఒక వాస్తవం. ఈ నిశ్శబ్దం ఫలితమే, వాళ్ళ ఉనికి కనిపించక పోవడం. వారి గురించి ఆలోచన మొలకెత్తకపోవడం. వారి సమస్యలను ఎవ్వరూ పట్టించుకోరు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, ఇదంతా కూడా మానవ హక్కుల ఉల్లంఘనే.

చాలామంది పాకీపనివాళ్ళు వ్యక్తులుగా ఇదే ముద్రలను మౌనంగా భరిస్తుంటారు. ఒక వెలివేతతో పాటు నిర్లక్ష్యం చేయడం, తిరస్కారం, ఏకాకితనం, కలుపుకోకపోవటం, గుర్తించకపోవటం, నిందలువేయటం, అణిచివేత, శారీరక హింస – ఇలాంటివి ఎన్నో అనుభవిస్తారు. 'ఏదన్నా ఒక ముద్రతో వున్న వ్యక్తి పరిపూర్ణ మానవుడు కాదు' అనే అభిప్రాయంతో సమాజం వారిని విలువలేని వారిగా పరిగణిస్తుంది. వారిపట్ల, ఆ సమూహం పట్ల అమానవీయంగా వ్యవహరిస్తుంది. వారిపైవున్న ముద్రరీత్యా మనుషులుగా వారికి ఇవ్వవలసిన గౌరవాన్ని కూడా ఇవ్వదు.

వ్యవహారంలోకి వచ్చేసరికి–తమపైవున్న ముద్రలవల్ల సామాజిక అధికారంలో వీరికి సమవాటా దక్కదు. ఈ అంశమే వ్యవస్థాపరంగాను, సామాజిక అంశాలపరంగానూ వివక్షని మరింత పెంచిపోషించి–చివరికది ఈ సమూహంపట్ల తీవ్రమైన మానవహక్కుల ఉల్లంఘనగా పరిణమిస్తుంది.

ఈ ముద్రల విషయానికి వస్తే....మొదటగా జరగాల్సిన పని చైతన్యాన్ని పెంచిపోషించడం. ఏ అంశమైతే 'మాట్లాడకూడనిదిగా' వుందో అదే అంశం గురించి బహిరంగంగా నోరు తెరిచి మాట్లాడటమే కనువిప్పును కలిగిస్తుంది. ఎందుకంటే 'ముద్ర' అనేది లోలోపలి నిశ్శబ్దాన్ని మరింత పెంచుతూ, కనిపించనితనాన్ని, అవమానాన్ని ఒక సంస్కృతిగా మార్చేస్తుంటుంది. చట్టపరమైన ఏ శిక్షలూ లేకుండా, నిరంతరం మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన జరగటానికి ఇదే కారణం.

అందుకే ఈ పుస్తకం ఎంతో విలువైనది, బలమైనది కూడా! పాకీపని గురించిన వాస్తవాలను భారతదేశంతో పాటు అంతర్జాతీయ సమాజం ముందు ఉంచటానికి, చైతన్యాన్ని పెంచటానికి ఈ పుస్తకం ఒక పనిముట్టుగా ఉపకరిస్తుంది. అలానే పాకీ పనివాళ్ళు తమంతట తాము ఒక కూటమిగా ఏర్పడటానికి, సమష్టిగా ఉద్యమంలోకి రావటానికి, తమ గొంతులను గట్టిగా వినిపించడానికి, తమ అవసరాలను, హక్కులను స్పష్టంగా చెప్పుకోగలగటానికి ఉపయోగపడుతుంది. పాకీపనికి మూలాధారంగా వున్న అంశాలను అర్థం చేసుకోవటానికి ఈ పుస్తకం ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది. పాకీపనిని అంతమొందించటానికి తీసుకోవాల్సిన విధాననిర్ణయాలు, ఆలోచనలకు బీజం వేసే క్రమంలో ఇదొక ముఖ్యమైన అంకం. కేవలం చైతన్యపరిచే ఉద్యమాలతో సరిపోదు– బలమైన రాజకీయ నిర్ణయాలు, చిత్తశుద్ధి కూడా ఎంతో అవసరం. ఈ రెండింటినీ తట్టిలేపడంలో ఈ పుస్తకం అత్యంత బలమైన సాధనం అనటంలో సందేహం లేదు.

-కాథరినా డె అల్బ్యూకెర్క్యూ

యుఎన్ స్పెషల్ రపోర్టియర్ ఆన్ ది హ్యూమన్ రైట్ టు

సేఫ్ డ్రింకింగ్ వాటర్ అండ్ సానిటేషన్

కృతజ్ఞతలు

ముందుగా పాకీపని చేస్తున్న మహిళలు, వారి కుటుంబాలకు నా కృతజ్ఞతలు. మిగతా దేశమంతా అసలు పట్టించుకోని ఒక కనిపించని భారతదేశాన్ని, తాము జీవిస్తున్న, అనుభవిస్తున్న ఈ నరకాన్ని నాకు వారే ప్రత్యక్షంగా చూపించారు.

నేనెవరో పూర్తిగా తెలియకుండానే, ఏ ఇబ్బందులూ కలుగకుండా నాకు సహాయపడిన అన్ని సంస్థలకు, కార్యకర్తలకు, పాకీపని అనే ప్రపంచాన్ని, విముక్తికోసం వారు చేస్తున్న పోరాటాన్ని తెలుసుకోవటానికి నాకు అవకాశం కల్పించిన అందరికీ నా మన:పూర్వక కృతజ్ఞతలు. పశ్చిమ బెంగాల్‌లోని ఉత్తర 24 పరగణాలలోని భాట్‌పర ప్రాంత మానవ హక్కుల కార్యకర్త దేబశిష్; రాజు (కాన్పూర్); గజేంద్ర మాఝ్జి (పాట్నా); మధుస్మిత (ఒడిషా); సీమ (హర్యానా); ఉష, మీనా (ఢిలీ); మాహెజబీన్ (కశ్మీర్); కాలూ, సోహన్‌లాల్ (రాజస్థాన్) లకు నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు. అలానే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని కర్నూలు యువ కార్యకర్త కమల్ కుమార్‌కు నా ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు. కామెర్ల వ్యాధితో బాధపడుతూ కూడా నాతోపాటు తిరిగాడు. దురదృష్టవశాత్తు ఆ తర్వాత కొద్దికాలానికే చనిపోయాడు.

ఈ కనిపించని ప్రపంచం గురించి నాకు ముందుగా చెప్పిన ఆల్ ఇండియా ప్రోగ్రెసివ్ అసోసియేషన్‌కు చెందిన శ్రీలత స్వామినాథన్; నాకు మార్గం చూపిన ప్రభుత్వాధికారి, మానవహక్కుల కార్యకర్త ఎస్.ఆర్. శంకరన్; గుజరాత్ రాష్ట్రంలోని ఈ విధానంలో దాగివున్న సంక్లిష్టమైన వాస్తవికతను నాకు ఎంతో ప్రేమతో, అభిమానంతో వివరించిన నవసర్జన్ సంస్థకు చెందిన మంజులాప్రదీప్, మార్టిన్ మక్వాన్, అలానే దళితశక్తి కేంద్రం; ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచీ ఈ సమూహపు కష్టాలకు ఒక గొంతు నిచ్చిన సంస్థ మధ్యప్రదేశ్‌లోని గరీమా అభియాన్–ఆసిఫ్ షేక్; సఫాయి కర్మచారి ఆందోళన నాయకుడు బెజవాడ విల్సన్ - అతను లేకుండా అసలు ఈ పుస్తకం వెలువడి వుండేది కాదు. అతనికీ నాకు మధ్య జరిగిన అనేక సుదీర్ఘమైన చర్చలు, వాదోపవాదాలు- కుళ్ళిపోయి, మురిగిపోయిన ఈ కులవ్యవస్థ తాలూకు అణిచివేత విధానాలను, ధోరణులను అర్థం చేసుకోవటానికి నాకెంతో ఉపయోగపడ్డాయి. వీరందరికీ కూడా నేను చాలా ఋణపడి వున్నాను. అలానే అనేక కష్టసమయాల్లో నాకు తోడుగా నిలిచిన సఫాయి కర్మచారి ఆందోళన కార్యకర్తలందరికీ నా మన:పూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

నాకంటే ఎక్కువగా ఈ పుస్తకం బరువు బాధ్యతలను మోసిన నా జీవిత సహచరుడు ఉపేంద్రకు అనేక ధన్యవాదాలు. అతని సహాయమే లేకపోతే నేను ఎంతో కష్టపడి తిరిగి, సేకరించిన సమాచారాన్ని ఒక దగ్గరకు చేర్చగలిగివుండే దానిని కాదు. ఈ అంశం మీద పుస్తకం రాయమని ముందుగా నన్ను ప్రేరేపించి, నిరంతరం ఉత్సాహపరిచిన మా నాన్న అజయ్‌సింగ్; పాకీ పనిని అంతమొందించే ఉద్యమంలో తానూ భాగంగా మారిన నా కూతురు ఖిల్‌ఖిల్; తన సృజనాత్మకతతో నాకు ఆలంబనగా నిలిచిన మా అమ్మ శోభాసింగ్; నన్ను నిరంతరం ప్రోత్సహించే నా స్నేహితుడు ముకుల్ సరల్; నా ఇంటిపనిలో నాకు దన్నుగా నిలబడిన సుసన్నాలకు నేను సదా ఋణపడే వుంటాను.

ప్రారంభం

నేను పాకీ జర్నలిస్టుని ఎలా అయ్యాను?

'మీ కులం ఏమిటి? నువ్వు మా కులం మనిషిలాగా కనిపించటం లేదే!'

మొదటిసారి ఒక తీవ్రస్వరంతో నన్ను ఈ ప్రశ్న అడిగినప్పుడు ఎంతో అసహనానికి గురయ్యాను. తిరుగు సమాధానం ఏంచెప్పాలో నాకు తెలియలేదు. ఎందుకంటే చెప్పటానికి ఏమీ లేదుగనుక. నేను పాకీ సమూహపు కులానికి చెందినదాన్ని కాదనేది స్పష్టం. కానీ ఆ ప్రశ్న ద్వారా నన్ను నిలదీసినట్లుగా, వేలెత్తి చూపినట్లుగా భావించాను. వెంటనే ఆత్మరక్షణలోకి జారుకోవటం అనేది ఆ క్షణంలో సహజంగా కలిగే ప్రతిస్పందన. అయినా నేను అదేతీరుగా స్పందించదల్చుకోలేదు. ఏదయితేనేం, కులవ్యవస్థ ఎంత బలీయమైనదో ఈ ఒక్క ప్రశ్న మరో కోణంలో నా ముందుంచింది. సాధారణంగా ఈ ప్రశ్న ఆధిపత్య కులాలవారిచే అప్పటివరకూ సంధించబడుతూ వుండేది. ఆధిపత్యకులాలు చేసే అణిచివేత, దోపిడి, వారు అమలుపరిచే వివక్ష నాకు అర్థమైంది అప్పుడే! కానీ, తరాల తరబడి అంటరానితనానికి బాధితులుగా వుండి శతాబ్దాల తరబడి నిర్లక్ష్యానికి గురయ్యి, సమాజపు అంచులకు నెట్టేయ్యబడిన సమూహం నుంచి కులానికి సంబంధించిన ఈ ప్రశ్న నాకెదురైంది.

కులం అంటే ఏమిటి? ఒక వ్యక్తిని అంచనావేసే ప్రమాణంగా అది ఎలా మారింది? పునాదివర్గాల్లో కులం అనేది ఎంత లోతుగా పాతుకుపోయిందనే విషయం తెలుసు కుంటుంటే అది నా మధ్యతరగతి భావాజాలాన్ని పటాపంచలు చేసింది. హిందూయిజంలో కులవ్యవస్థ తాలూకూ వాస్తవిక రూపాన్ని నేను మొదటిసారి చూశాను. దళితుల్లో కూడా అనేక ఉపకులాలున్నాయని, ఈ వైరుధ్యాలను పాదుకొల్పడం ద్వారా, వాటి మధ్య సయోధ్యకు ఆస్కారం లేకుండా చేశారన్న సంగతి నాకు మొదటిసారి గ్రహింపుకు వచ్చింది.

'మా గురించి నువ్వేం తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నావు, నీ సమయాన్ని, శ్రమను దీనిమీద ఎందుకు వృధా చేస్తావు?' అనేది నేను తుపాకి గుండులాగా ఎదుర్కొన్న రెండోప్రశ్న. ఈ ప్రశ్న ఎలాంటిదంటే, ఆ దెబ్బతో నా నోటికి తాళం పడిపోయింది. నేను చేయగల్గింది కేవలం ఒక నవ్వు నవ్వి ఊరుకోవటమే. ఆ సమయంలో మాటలు నిరర్థకమని రుజువయిపోయింది.

గుజరాత్ నుంచి పశ్చిమ బెంగాల్ వరకు, హర్యానా నుంచి కశ్మీర్–ఇలా నా పరిశోధనలో భాగంగా ఎక్కడికి వెళ్ళినా ఏదో ఒక రూపంలో ఈ ప్రశ్నలు నన్ను వెంటాడాయి. కొన్నిసార్లు సూటిగానూ, మరి కొన్నిసార్లు తిప్పితిప్పి వాటినే అడిగేవారు. వర్గరహితంగా వుండటం ఎందుకు ముఖ్యమో మార్క్సిజం మాకు నేర్పింది. అంటే

End of Preview.

Rest of the book can be read @

http://kinige.com/book/Asuddha+Bharat

* * *